

خبر

ETF به زبان ساده

● این روزها بحث عرضه سهام شرکت‌های دولتی در بورس داغ است. گفته می‌شود هر ایرانی می‌تواند با ۲۰ درصد تخفیف سهام‌دار باشد و برای این منظور کافی است تا زمان تعیین‌شده، از طریق یکی از درگاه‌های حضوری و غیرحضوری اعلام‌شده، تا سقف دو میلیون تومان برای خرید سهام اقدام کند. اما اینکه این عرضه که در قالب صندوق‌های ETF صورت می‌گیرد دقیقا چیست، متقاضیان چه چیزی را چگونه و چرا می‌خرند، پرسش‌هایی است که این گزارش به آنها پاسخ خواهد داد. به گزارش ایسنا، وزارت امور اقتصادی و دارایی چندی پیش طی اطلاعیه‌ای فراخوان واگذاری (شماره ۱) پذیرهنویسی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) «واسطه‌گری مالی یکم» را منتشر کرد. در این اطلاعیه آمده بود که وزارت امور اقتصادی و دارایی از طریق این واگذاری، به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران، باقی‌مانده سهام خود در بانک‌های ملت، تجارت و صادرات ایران و بیمه‌های البرز و اتکایی امین را واگذار خواهد کرد. به طور کلی قرار است ۱۶ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان باقی‌مانده سهام دولت در سه بانک و دو شرکت بیمه‌ای مذکور در قالب یک صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) با عنوان «واسطه‌گری مالی یکم» عرضه شود. همچنین در اطلاعیه شماره ۲ این وزارتخانه آمده است که بانک‌های ملی، سپه، مسکن، کشاورزی، رفاه کارگران، ملت، تجارت، صادرات و قرض‌الحسنه مهر ایران، پارسیان و پاسارگاد به عنوان بانک‌های منتخب از تاریخ ۱۴ تا ۳۱ اردیبهشت‌ماه، آماده پذیرهنویسی متقاضیان خریداری واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) هستند. در واقع متقاضیان می‌توانند به صورت غیرحضوری و با مراجعه به درگاه بانک‌های مذکور نسبت به پذیرهنویسی اقدام کنند. ویژگی بارز این واگذاری، بهره‌مندی کلیه ایرانیان از تخفیف ۲۰ درصدی است. سقف سرمایه‌گذاری هر شخص حقیقی (هر کد ملی) ۲۰ میلیون ریال (دو میلیون تومان) تعیین شده است. پذیرهنویسی برای هر فرد دارای کد ملی امکان‌پذیر است و محدودیت سنی برای متقاضیان وجود ندارد. پذیرهنویسی واحدهای این صندوق برای اشخاص دارای کد معاملاتی (کد بورسی) از طریق کارگزاری‌های بورس و سامانه‌های آنلاین معاملاتی و درگاه‌های غیرحضوری و حضوری بانک‌های منتخب و برای اشخاص فاقد کد بورسی، از طریق درگاه‌های غیرحضوری و حضوری بانک‌های منتخب انجام می‌شود.
شروع پذیرهنویسی از ۱۴ اردیبهشت و پایان پذیرهنویسی ۳۱ اردیبهشت خواهد بود. متقاضیان باید توجه داشته باشند که داشتن کد بورسی برای پذیرهنویسی الزامی نیست، متقاضیان برای انجام معامله این واحدها که از دو ماه بعد از تخصیص امکان‌پذیر است، می‌توانند به تدریج طی ماه‌های آینده و در فرصت مناسب نسبت به ثبت‌نام در سامانه سجام و دریافت کد بورسی مطابق رویه‌های شرکت سپرده گذاری مرکزی و تسویه وجوه اقدام کنند. سهم باقی‌مانده دولت که اکنون درحال عرضه است، در بیمه البرز با نماد البرز ۱۷ درصد، در بیمه اتکایی امین با نماد اتکای ۴۴.۱۱ درصد و در هرکدام از بانک‌های صادرات با نماد ویصادر، ملت با نماد وبملت و تجارت با نماد وتجارت نیز ۱۷ درصد است. باید به این نکته توجه داشت که همه سهم‌های مذکور در یک صندوق قرار می‌گیرند و متقاضی سهم صندوق را خریداری می‌کند. بر این اساس فرد در پنج سهم شریک است. هر یونیت واحد ۱۰ هزار تومان است و ۵۰۰ تومان هم برای بازارگردانی در نظر گرفته شده است. اینکه پنج سهم در یک سبد قرار می‌گیرد باعث می‌شود ریسک صندوق کاهش پیدا کند، زیرا ممکن است یک سهم نزولی اما سهم دیگر صعودی باشد. مدیریت صندوق تا یک سال و نیم با دولت است و پس از آن به مردم واگذار می‌شود. درواقع عده‌ای سهام مردم را می‌خرند و یک درصد ظرفیت هیئت‌مدیره را تشکیل می‌دهند.

زلزله شب گذشته خسارتی به خطوط ریلی استان تهران وارد نکرد

● مدیرکل راه‌آهن تهران گفت: زمین‌لرزه شب گذشته که در استان تهران و با مرکزیت شهرستان دماوند رخ داد، خسارتی به خطوط ریلی و بناهای راه‌آهن در استان وارد نکرد. علی‌کاطمی‌منش در گفت‌وگو با فارس درباره آخرین وضعیت خطوط ریلی استان تهران پس از زمین‌لرزه شب گذشته شهرستان دماوند و استان تهران، اظهار کرد: زمین‌لرزه شب گذشته هیچ آسیبی به خطوط ریلی استان تهران وارد نکرده است. وی ادامه داد: حرکت قطارها اعم از باری و مسافری طبق برنامه و روال عادی در حال انجام است. کاطمی‌منش تأکید کرد: این زمین‌لرزه هیچ خسارتی به خطوط ریلی و زیرساخت‌های راه آهن و تجهیزات و بناها وارد نکرده است.

مدیرکل راه‌آهن تهران اضافه کرد: شرکت راه‌آهن آماده انجام خدمات در این حوزه است.

لیلا مرگن: مسئولان وزارت نیرو همواره در مضان اتهام هستند که بدون درنظرگرفتن منافع عمومی، آب را به زادگاه‌های خود منتقل می‌کنند. آیا این مسئله می‌تواند مصداق تعارض منافع باشد؟ آیا نمونه‌هایی از اشتغال هم‌زمان مدیران در بخش‌های دولتی و خصوصی وجود دارد که بر نحوه تصمیم‌گیری برای منابع آب کشور تأثیرگذار باشد. در گفت‌وگو با علیرضا دانمی به بررسی این مسائل پرداختیم. به اعتقاد او اقداماتی از جنس تعارض منافع ناشی از اشتغال هم‌زمان در بخش دولتی و خصوصی در بخش آب وزارت نیرو وجود ندارد، زیرا طبق قانون یک مدیر دولتی نمی‌تواند هم‌زمان در بخش خصوصی از یک فعال باشد؛ اما تخلفاتی در این بخش رخ می‌دهد که دیگر از جنس تعارض منافع نیست، زیرا سازوکار قانونی ندارد. به گفته دانمی سوءاستفاده از قوانین برای تأمین اهداف خاص و ارائه خدمت به زادگاه مدیران هم در بخشی آب وزارت نیرو وجود دارد. مشروح گفت‌وگو با علیرضا دانمی، معاون سابق برنامه‌ریزی و امور اقتصادی وزارت نیرو، در ادامه می‌آید.

❧ در حوزه آب بحث تعارض منافع چقدر جدی است. موردی از اشتغال هم‌زمان افراد در بخش دولتی و خصوصی سراغ دارید که باعث شود مدیر دولتی تصمیمی بگیرد که به نفع جمع نباشد و منافع بخش خصوصی در دنبال کند؟

موضوع مهم و حساسی است. کسی که جزء کارکنان دولت است، نمی‌تواند در بخش خصوصی فعال باشد. این خلاف قانون بوده و نوعی تخلف است که مدیر دولتی، مدیرعامل یک شرکت باشد. این مسئله دیگر از جنس تعارض منافع نیست و تخلف است. تعارض منافع با تخلف متفاوت است.

❧ در بخش مسکن شاهد هستیم که مدیران دولتی عضو نظام مهندسی هم هستند. این مسئله باعث می‌شود این افراد در تصمیم‌های دولتی اثر بگذارند. در حوزه آب شاهد چنین رخدادهایی نیستیم؟

اگر تخلف‌ها را کنار بگذاریم، شاهد چنین چیزی نیستیم. یک مدیر دولتی نمی‌تواند در یک شرکت خصوصی هم به نحوی منافع داشته باشد. این تخلف است و اگر کسی این کار را کرده باشد، قیل از اینکه به آن تعارض منافع یگویم، به او متخلف می‌گویم، ما شاهد افرادی هستیم که در بخش آب کار می‌کنند و این تخلف را هم دارند؟ فرض کنید

فردی که مدیر هم هست، زمین و منفعت دارد، ممکن است تلاش کند مجوز چاه را آزاد کند تا بتواند منابع آب زمینش را تأمین کند. از این تخلفات داریم اما تعارض منافعی که می‌گوید اقدامی قانونی است، در بخش آب نداریم یا کمتر داریم.

❧ شرکت‌های آب و فاضلاب به‌عنوان شرکت‌های تابعه وزارت نیرو خصوصی هستند. آیا نقل و انتقال نیرو بین این شرکت‌ها و وزارت نیرو منجر به تعارض منافع و بیگیری منافع بخش خصوصی نمی‌شود؟

شرکت آب و فاضلاب کشور صد درصد دولتی است. شرکت‌های آب و فاضلاب استان‌ها ظاهرا خصوصی هستند، اما کارکنان آنها به‌عنوان پرسنل دولت مطرح می‌شوند. بخشی از سهام این شرکت‌ها را به شهرداری داده‌اند؛ بنابراین این شرکت‌ها هم خصوصی نیستند و مقررات دولتی کاملا روی آنها حاکم است.

❧ کلا چیزی به اسم تعارض منافع در بخش آب نداریم ولی تخلف داریم؟

بله تخلف زیاد داریم. تخلفی که فردی منافعی دارد و در راستای منافعش سعی می‌کند با یک مصوبه دولتی، بهره خود را چندین برابر بکند، در بخش آب وجود دارد.

❧ چگونه یک فرد می‌تواند با استفاده از مصوبات دولت منافعی را چند برابر کند؟ مصداق‌های آن را عنوان می‌کنید؟

نمونه‌اش را دربراره چاه و آب زیرزمینی گفتم.

اقتصاد

معاون سابق برنامه‌ریزی و امور اقتصادی وزارت نیرو مطرح کرد

سوءاستفاده از قوانین برای پیشرفت زادگاه مدیران

علیرضا دانمی، معاون سابق برنامه‌ریزی و امور اقتصادی وزارت نیرو

این تعارض منافع نیست، بلکه تخلف است. فرض کنید فردی با اقوام نزدیک آن فرد، در یک منطقه ممنوعه‌ای که قیمت چاه آب خیلی بالاست، نیاز به آب داشته باشد؛ این فرد آنجا سوءاستفاده‌هایی بکند و یک مجوز حفر چاه صادر شود. این تخلف است. ممکن است یک شکلی از تخلف‌هایی باشد که در واقع کارمند دولت یا فردی که جزء مدیران دولت محسوب می‌شود، در یک روابط ناسالم بتواند از موقعیت خود سوءاستفاده کند و مجوزهایی مثل تخصیص آب، احداث چاه، احداث سازه (شامل بند، سد یا شبکه آبیاری) را صادر کند. در بخش آب تخلف‌هایی از این نوع داریم، اما قانونا نمی‌توانید در شرکت خصوصی باشید و مدیر بخش آب هم باشید.

❧ بحثی که مطرح می‌شود این است که مدیران دولتی بلافاصله بعد از بازنشستگی جذب بخش خصوصی می‌شوند. درحالی‌که هنوز شبکه ارتباطی آنها از زمانی که مدیر بودند، در بخش دولتی وجود دارد. این کار خلاف قانون هم نیست و از جنس تعارض منافع است. مدیران دولتی بازنشسته جذب شرکت‌های خصوصی می‌شوند و از رانت اطلاعاتی استفاده می‌کنند یا سعی می‌کنند پروژه در بخش آب واقعا چنین چیزی را نداریم که کسی بازنشسته یا جدا از بدنه دولت شود و چنین اقداماتی انجام دهد. حساسیت‌ها به‌قدری زیاد هست که کسی نتواند از موقعیت خود سوءاستفاده کند و در شرکت پیمانکاری باشد و برای آن شرکت پروژه

بگیرد. مقرراتی که در وزارت نیرو به‌عنوان مجموعه دولتی هست، چنین اجازه‌هایی را مطلقا نمی‌دهد. همه چیز در سایت مناقصات و زیر نظر شدید نظارت دستگاه‌های نظارتی هست، رقابت‌ها هم زیاد است. اگر چنین اتفاقی بیفتد، یقین داشته باشید که شرکت‌های رقیب، حتما اعتراض می‌کنند و می‌گویند که فلان شرکت، به‌ناحق برنده مناقصه پیمانکاری شده است و این برد به‌دلیل حضور یک فرد دولتی در بدنه شرکت است. واقعا چنین چیزهایی تقریبا نادر است. به این خاطر که در برگزاری مناقصات نظارت‌هایی به‌صورت خدوکار می‌شود، این نظارت‌ها چنین امکانی را نمی‌دهد تا افراد جداشده از یک دستگاه به‌راحتی بتوانند از این فضا سوءاستفاده کنند. به‌همین‌دلیل چنین چیزهایی در بخش آب کمتر می‌بینید. ساختار و ذات بخش آب، دولتی و عمدتا تحت نظارت است.

❧ در چنین فضایی چطور شرکت‌های پیمانکاری فشار می‌آورند که پروژه‌های غیرضروری انجام شود. این مسئله با چه سازوکاری انجام می‌شود؟

مطمئنا از این سازوکار نیست یا خیلی کمتر است. متأسفانه رقابت برای گرفتن کار زیاد است. به این دلیل که ما یک دوره توسعه‌ای را در بخش آب پشت سر گذاشتیم. در این دوره صدها شرکت پیمانکار و مشاور ایجاد شدند و اکنون این بازار محدود شده است. از آن دوره شتاب که تقریبا از ابتدای دولت رفت‌وجانی در ابتدای دهه ۷۰ شروع شد و تقریبا تا ابتدای دهه ۹۰ ادامه یافت، به‌تدریج این شرکت‌ها کم‌کار شدند و این رقابت‌ها باعث شده است چنین مواردی رخ دهد. درباره اجرای پروژه‌های غیرضروری، برخی افراد که بیشتر مسئولان محلی هستند، در فرایند اجرای آنها مشارکت دارند. اعمال نفوذ نمایندگان مجلس، استانداران، فرمانداران، مقامات محلی و افرادی که مقداری موقعیت‌های خاص دارند، برای اجرای یک طرح عمرانی غیرضروری در منطقه خاص خودشان دیده می‌شود، زیرا این طرح عمرانی در واقع از هزینه‌های دولت انجام می‌شود و کسی دست در جیب مردم شهر یا روستا با استنان نمی‌کند؛ بلکه، منابع مالی از منابع عمومی دولت تأمین می‌شود. درعین‌حال اجرای یک طرح موجب اشتغال‌زایی در منطقه می‌شود. منابع آبی که ایجاد می‌شود، باعث آبادانی منطقه خواهد شد و اساسا شرایط را در منطقه تغییر می‌دهد.

ادامه در صفحه ۱۵

گذر

زمین‌لرزه آسیبی به سطوح پروازی و سامانه‌های ناوبری نزد

● مدیرکل فرودگاه بین‌المللی مهرآباد با بیان اینکه زمین‌لرزه شب گذشته آسیبی به سامانه‌های کمک‌ناوبری و سطوح پروازی مهرآباد وارد نکرد، گفت: در حال حاضر پروازهای فرودگاه به صورت عادی و روان در حال انجام است. ابراهیم مرادی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، درباره آخرین وضعیت فرودگاه مهرآباد پس از زمین‌لرزه ۵.۱ ریشتری شب گذشته استان تهران، اظهار کرد: این زمین‌لرزه خسارتی به فرودگاه مهرآباد وارد نکرده است. وی ادامه داد: در ساعات اولیه پس از زمین‌لرزه و همچنین صبح روز گذشته بازدیدی از فرودگاه مهرآباد انجام دادم و خوشبختانه در حوزه سطوح پروازی نیز هیچ مشکلی رخ نداده است. مدیرکل فرودگاه بین‌المللی مهرآباد با بیان اینکه سطوح پروازی فرودگاه مهرآباد عملیاتی و باز است، اضافه کرد: از نظر سامانه‌های کمک‌ناوبری نیز هیچ مشکلی نداریم و هیچ خسارتی رخ نداده و فرودگاه کاملا عملیاتی است. مرادی ادامه داد: فرودگاه مهرآباد برای پروازهای امدادی احتمالی و پروازهای روتین و برنامه‌ای عملیاتی است و پرسنل فرودگاه در همه بخش‌ها در آماده‌باش هستند. وی گفت: در حال حاضر عملیات پروازی فرودگاه مهرآباد مشابه روزهای قبل به صورت عادی و روان در حال انجام است و مشکل خاصی گزارش نشده است. ۴۸ دقیقه بامداد دیروز زمین‌لرزه‌ای به شدت ۵.۱ مقیاس ریشتر یکی از روستاهای نزدیک شهرستان دماوند در استان تهران را لرزاند که این زمین‌لرزه در استان‌های هم‌جوار نیز احساس شد.

گسل مشا پتانسیل ایجاد زمین‌لرزه‌های بزرگ را دارد

● به پایه موقعیت رومرکز زمین‌لرزه شب گذشته دماوند-استان تهران، این زمین‌لرزه با بزرگای ۵.۱ در پهنه شناخته‌شده گسل مشا در شمال خاوری تهران به ثبت رسیده که پژوهش‌های گوناگون پیشین نیز گویای جنبشی و لرزه‌زایی آن است. به گزارش روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، بر همین اساس، تحقیقات پژوهشگر لرزه زمین‌ساخت سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور طی زمین‌شناختی فراوان از فعالیت لرزه‌ای آن است. به گفته دکتر شهریار سلیمانی‌آزاد، در پژوهش‌های دیرینه لرزه‌شناسی انجام‌شده، آثار زمین‌شناختی مربوط به آخرین رخداد مه‌لرزه‌ای گستره تهران در ۱۹۰ سال پیش (سال ۱۸۳۰ میلادی) نیز با بزرگای ۷.۲ روی این پهنه گسلی در بخش خاوری محل تلاقی آن با گسل شمال تهران ثبت شده و مورد پژوهش قرار گرفته است. وی تصریح کرد: آخرین یافته‌ها در دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی، زیست‌محیطی و مهندسی-گروه لرزه زمین‌ساخت و لرزه‌شناسی نشان می‌دهد که در جنوب پهنه خاوری-باختری گسل مشا دو پهنه گسلی موازی دیگر به ترتیب پهنه گسلی موازی آراکوه در ۵ تا ۸ کیلومتری و کاجان در حدود ۱۵ کیلومتری قرار گرفته‌اند که با توجه به ویژگی‌های هندسی و جنبشی آنها، هر دو پتانسیل ایجاد زمین‌لرزه‌های متوسط و بزرگ را دارند. این پژوهشگر لرزه زمین‌ساخت تأکید کرد: بر این اساس، پهنه گسلی آراکوه در محلی است که شهرهایی مانند دماوند، رودهن، وبهم و شهر جدید پردیس دقیقا روی آن ساخته شده‌اند. گفتنی است همچنین پهنه گسلی کاجان که یک پهنه گسلی فعال دیگر با راستای آبی-خاوری-باختری است نیز از جنوب منطقه آلسرد تا جنوب منطقه جاجرو گسترش داشته و داده‌ها و اطلاعات نوین تیم این پژوهشگر سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در سال‌های اخیر نیز متمرکز بر شناسایی این دو پهنه گسلی است. شایان ذکر است اطلاعات مقدماتی در مورد این دو پهنه گسلی نیز در گزارش پژوهشی که به تازگی منتشر شده قابل دسترسی است.

۷۰ کانترینر موز در گمرک در انتظار تخصیص ارز بانک مرکزی

● رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی گفت: ۷۰ الی ۸۰ کانترینر موز در گمرک دیو شده و چند کشتی هم در راه است، اما اکنون بانک مرکزی برای اینها ارز تخصیص نداده است. سیدرضا نورانی، رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی، در گفت‌وگو با فارس، با بیان اینکه بانک مرکزی از ۲۳ اسفندماه ۹۸ تخصیص ارز برای واردات موز نداده است، گفت: ۷۰ الی ۸۰ کانترینر موز اکنون در گمرک جنوب دیو شده و چند کشتی هم در راه است و بانک مرکزی کد تخصیص ارز برای آنها نمی‌دهد. وی افزود: اگر ثبت سفارش برای واردات انجام‌شده است، بانک مرکزی باید کد تخصیص ارز آنها را بدهد و اگر قرار نیست بانک مرکزی ارز اختصاص بدهد، پس چرا ثبت سفارش می‌کند؟ به گزارش فارس، قیمت موز در چند ماه گذشته در بازار به شدت افزایش یافته است، به طوری که از محدوده ۱۱ هزار تومان به نزدیک ۲۰ هزار تومان رسید. رئیس اتحادیه ملی محصولات کشاورزی تأکید کرد که قراردادهای واردات موز یک ساله است، بنابراین واردکنندگان با اتکا به برنامه‌ها و سیاست‌های داخلی، قراردادهای طولانی‌مدت می‌بندد، اما تصمیمات خلق‌الساعه باعث ضرر به واردکنندگان می‌شود. وی تأکید کرد: در صورتی که بانک مرکزی ارز به این محصولات ندهد، واردکنندگان مجبور هستند هزینه زیادی برای توقف و نگهداری کشتی‌ها روی آب دماوراز بپردازند.